

**Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów działającego
na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
za rok 2018**

Informacje ogólne

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów działa na podstawie:

- Uchwały nr XLIX/414/2010 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 29 września 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania
- Zarządzenia Nr 266/2010 Burmistrza Bytowa z dnia 01 grudnia 2010 r. w sprawie powołania "Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów" działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Obowiązek utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, jako zadania własnego gminy, wynika z Ustawy z dnia 10 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 842).

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają na podstawie wyżej wymienionej uchwały, Zarządzenia Burmistrza Bytowa oraz porozumień zawartych między Burmistrzem Bytowa, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie.

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów to grupa dziewięciu specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy na terenie gminy Bytów.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowej Komendy Policji,

- Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej,
- Ochrony Zdrowia,
- organizacji pozarządowej - "Stowarzyszenia Kobiet na Rzecz Kobiet i Rodziny".

W 2018 r. **skład** Zespołu Interdyscyplinarnego **uległ zmianie**. Od stycznia Komendę Powiatową Policji w Bytowie reprezentuje pan Krzysztof Szultka, a Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną od października pani Katarzyna Gajewska.

Realizowane działania

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bytów na lata 2016 -2020. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W roku 2018 r. odbyły się cztery posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podczas posiedzeń ustalano m.in. sposób realizacji zadań, w tym związanych z działalnością informacyjną i szkoleniową, analizowano bieżące problemy, ustalano plany działań w przypadku konkretnych rodzin uwikłanych w przemoc, wypracowywano skuteczne strategie współpracy poszczególnych służb. Analizowano również informacje dotyczące realizowanych bądź zrealizowanych już działań.

W październiku 2011 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”, które precyzuje zadania służb w ramach ww. procedury oraz wskazuje reguły funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. Procedura „Niebieskie Karty” uruchamiana jest w rodzinach dotkniętych przemocą.

Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez jednego z upoważnionych podmiotów: pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku

z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Tabela poniżej przedstawia ilość sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez poszczególne podmioty na przestrzeni czterech lat.

	2015	2016	2017	2018
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A”, w tym:	57	50	39	51
pomoc społeczna	4	3	5	4
policja	51	46	30	45
oświata	0	0	2	2
ochrona zdrowia	1	0	1	0
GKRPA	1	1	1	0

„Niebieska Karta – A” wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”. Zostaje wówczas powołana Grupa Robocza, która interdyscyplinarnie rozwiązuje problemy związane z podejrzeniem wystąpienia przemocy w rodzinie. Wszystkie rodziny zostają objęte działaniami grup roboczych.

- W okresie sprawozdawczym 14 „Niebieskich Kart – A” założono w toku trwania tej samej procedury.
- W 2018 roku powołano 37 grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. 26 grup roboczych kontynuowało pracę w okresie sprawozdawczym, a powołane były przed okresem sprawozdawczym. Łącznie w 2018 roku działało 63 grupy robocze w 60 rodzinach.
- Grupy robocze spotkały się na posiedzeniach 243 razy.
- Łącznie w grupach pracowało 55 przedstawicieli różnych służb.
- Grupy robocze sporządziły: 33 „Niebieskie Karty – C” oraz 29 „Niebieskich Kart – D”.

- W roku 2018 zakończono procedurę "Niebieskie Karty" w 33 przypadkach. W 27 przypadkach zakończono procedurę w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i zrealizowaniem indywidualnego planu pomocy rodzinie, w 6 – w związku ze zdiagnozowaniem innych problemów niż przemoc, co wskazuje na brak zasadności prowadzenia działań w ramach niebieskiej procedury.
- Grupy robocze skierowały wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec 13 osób.
- 2 Niebieskie Karty założono w sytuacji podejrzenia przemocy wobec dzieci.
- Grupy robocze przekazały 1 zawiadomienie do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.
- W okresie od stycznia do grudnia 2018 r. funkcjonowała otwarta grupa edukacyjno – wspierająca dla osób doznających przemocy

Statystyki:

1. *liczba osób doznających przemocy w rodzinie: 173 osoby, z tego:*
 - kobiety – 60,
 - mężczyźni – 21,
 - dzieci i młodzież do 18 r. ż. – 92;
2. *liczba osób stosujących przemoc w rodzinie: 64 osoby, z tego:*
 - kobiety – 5, w tym będąca pod wpływem alkoholu - 1 osoba
 - mężczyźni – 59, w tym będący pod wpływem alkoholu - 40 osób
 - dzieci i młodzież do 18 r. ż. - 0

W roku sprawozdawczym Zespół Interdyscyplinarny wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizował projekt pn. „Dasz radę! –wsparcie rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie” współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz budżetu Gminy Bytów w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

W ramach projektu zrealizowano:

I. Oddziaływania edukacyjne, wspierające i poradnictwo zwiększające kompetencje osób, w tym rodzin z dziećmi:

1. Warsztaty „Jestem z Ciebie dumny” - zrealizowano łącznie 10 spotkań po 2 godziny, w tym 5 spotkań dla rodziców oraz 5 spotkań dla rodziców z dziećmi. Warsztaty skierowane były do rodziców i dzieci z rodzin zagrożonych przemocą lub rodzin uwikłanych w przemoc będących w procesie zmian. W warsztatach wzięło udział 8 rodzin z dziećmi. Zajęcia

prowadzone były przez pedagoga i psychologa. Składały się z dwóch części. W I części rodzice odbyli szkolenie z metody „Jestem z Ciebie dumny” (aut. B. Furman) opartej na docenianiu dzieci i obejmującej motywowanie do rozwoju, polepszanie zachowania w oparciu o pozytywy. W II części rodzice wraz z dziećmi brali udział w warsztatach, podczas których wspólnie uczestniczyli w zabawach (zabawy rozwijające spostrzeganie, pamięć, myślenie przyczynowo – skutkowe, kompetencje emocjonalne i społeczne), zadaniach – mających na celu diagnozę mocnych stron rodziny (zrobienie „Koszulki mocy”), poszerzenie i uaktywnienie zasobów rodzinnych takich jak komunikacja wolna od przemocy, motywowanie dzieci do aktywności w konstruktywny sposób. Prowadzący warsztaty wspierali rodziców we wprowadzaniu w życie, treści teoretycznych zdobytych podczas szkolenia „Jestem z Ciebie dumny”.

2. Warsztaty „Daję radę” – odbyły się 4 spotkania po 2 godziny. Warsztaty przeznaczone były dla osób z rodzin zagrożonych przemocą lub rodzin uwikłanych w przemoc będących w procesie zmian, mających trudność z konstruktywnym radzeniem sobie ze złością (tłumiących złość, wyładowujących złość w agresywny sposób). Wzięło w nich udział 12 osób. Wiedza i umiejętności przekazywane podczas warsztatów miały pomóc uczestnikom w radzeniu sobie ze złością bez odwoływania się do agresywnych zachowań.

3. Warsztaty „Bez klapsa” – odbyło się 6 spotkań po 2 godziny. Warsztaty skierowane do rodziców z rodzin zagrożonych przemocą lub rodzin uwikłanych w przemoc będących w procesie zmian. W zajęciach uczestniczyło łącznie 12 osób. Podczas warsztatów rodzice mieli możliwość poznać konstruktywne sposoby radzenia sobie z trudnymi sytuacjami wychowawczymi, poznali konkretne sposoby radzenia sobie z przykrymi emocjami, pojawiającymi się w relacji rodzic – dziecko. Dowiedzieli się również, jak wyznaczać dziecku granicę i wprowadzać konsekwencje bez odwoływania się do zachowań agresywnych.

4. Grupa wsparcia – Uczęszczało na nią łącznie 6 osób. Przeznaczona była dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności zaczynających zmiany mające na celu zatrzymanie przemocy.

5. Konsultacje pedagogiczne – odbyło się 12 godzinnych konsultacji, z których skorzystało 7 - ro rodziców. Konsultacje te przeznaczone były dla osób/rodziców przejawiających zachowania przemocowe/agresywne w relacjach z dziećmi w wieku szkolnym. Tematyka konsultacji była dostosowana do potrzeb uczestników. Dzięki konsultacjom osoby te miały okazję poznać konstruktywne, pozbawione przemocy metody wychowawcze. Uczestnicy konsultacji pedagogicznych mieli również możliwość modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań wobec dzieci bez stosowania różnych form przemocy.

6. Konsultacje psychologiczne – odbyły się w terminie Z konsultacji skorzystało 6 osób. Przeznaczone one były dla osób/rodziców przejawiających zachowania przemocowe/agresywne w relacjach z dziećmi w wieku szkolnym. Celem tych konsultacji był wzrost samoświadomości rodziców w zakresie cech osobistych i innych zasobów przydatnych do wprowadzenia konstruktywnych metod komunikacji i społecznie akceptowanych sposobów radzenia sobie z emocjami.

7. Mediacje rodzinne – odbyło się 5 spotkań mediacyjnych. Skorzystały z nich 3 rodziny. Przeznaczone były dla rodzin, w których w toku prowadzenia działań zdiagnozowano konflikt i występuje realne zagrożenie eskalacji konfliktu i pojawienia się zachowań przemocowych. Celem mediacji było zdefiniowanie kwestii spornych, określenie potrzeb i interesów stron oraz wypracowanie wzajemnie satysfakcjonującego oraz świadomego porozumienia, co skutecznie zmniejszy zagrożenie wystąpienia kolejnych zachowań agresywnych/przemocowych w tych rodzinach.

II. Wzmocnienie kompetencji służb i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu:

1. Szkolenie „Dasz radę” szkolenia przeznaczone dla asystentów rodziny, pracowników socjalnych i kuratorów sądowych. Wzięło w nich udział łącznie 11 pracowników socjalnych, 2 asystentów rodzin i 5 kuratorów sądowych. Celem szkolenia było nabycie/zwiększenie wiedzy w zakresie skutecznych sposobów motywowania klientów do wprowadzania i utrzymywania konstruktywnych zmian. Uczestnikom szkolenia przedstawione zostały wybrane narzędzia stosowane w Podejściu Skoncentrowanym na Rozwiązaniach, m.in. technika komplementowania, wieloaspektowa diagnoza zasobów rodziny. Uczestnicy zostali także zapoznani z treściami przekazanymi podczas warsztatów „Jestem z Ciebie dumny”, w tym z techniką „Dłoń życzeń”, aby w środowisku mogli wspierać rodziny we wprowadzeniu nowych metod komunikacyjnych poznanych na warsztatach.

2. Superwizja koleżeńska pracy Zespołu Interdyscyplinarnego – odbyły się 2 spotkania po 4 godziny. Wzięło w niej udział 12 osób. Były one przeznaczone dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych realizujących procedurę „Niebieskie Karty”. Rolą superwizora było stworzenie sprzyjających warunków do omówienia trudności pojawiających się w toku współpracy między służbami i wypracowania konstruktywnych wniosków. Superwizja ma przyczynić się do poprawy funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz ma sprzyjać przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu.

3. Warsztat „Kompetencje zawodowe służb dających radę” - 1 czterogodzinne spotkanie warsztatowe. Uczestniczyło w nim 12 osób. Przeznaczone było dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych realizujących procedurę „Niebieskie Karty”. Celem

warsztatu było zwiększenie świadomości uczestników co do własnego potencjału, osobistego poziomu kompetencji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ukierunkowanie dalszego rozwoju umiejętności przydatnych do współpracy interdyscyplinarnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.Spotkania coachingowo – superwizyjne –odbyło się 30 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 24 przedstawicieli służb działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Spotkania przeznaczone były dla członków grup roboczych realizujących procedurę „Niebieskie Karty” w rodzinach z dziećmi. Rolą konsultanta było stworzenie obiektywnej perspektywy na konkretny przypadek procedury NK oraz dzielenie się informacją zwrotną. Coaching miał na celu wydobywanie mocnych stron członków zespołów, pomaganie w omijaniu osobistych barier i ograniczeń, a także ułatwienie bardziej efektywnego funkcjonowania w zespole.

III. Kampania informacyjna projektu realizowana poprzez:

- 1.Opracowanie i dystrybucja informatora
- 2.Artykuły w lokalnej prasie
- 3.Dwa spotkania informacyjne dla służb
- 4.Informacje na stronach WWW MOPS i UM

Kampania informacyjna skierowana była do społeczności lokalnej Gminy Bytów, w tym do rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie i zagrożonych przemocą oraz do osób profesjonalnie zajmujących się pomocą takim rodzinom. Dzięki kampanii społeczność lokalna uzyskała obszerne informacje na temat przemocy w rodzinie oraz wykaz instytucji/podmiotów oferujących wsparcie dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc na terenie naszej Gminy.

Realizacja działań skierowanych do rodzin i osób uwikłanych w przemoc pozwoliła m.in. na wzrost umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w tym opiekuńczo – wychowawczych, a także w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie. Wzrosła umiejętność konstruktywnego budowania i pielęgnowania relacji rodzinnych oraz twórczego, rodzinnego spędzania czasu wolnego. Szkolenia i spotkania coachingowo – superwizyjne zwiększyły skuteczność działań służb zajmujących się interwencją i pomocą w rodzinach uwikłanych w przemoc. Zwiększyła się również ich wiedza i umiejętności w zakresie diagnozy, prowadzenia rozmowy i pomocy osobie doznającej przemocy w rodzinie a także w zakresie skutecznych sposobów motywowania klientów do wprowadzania i utrzymywania konstruktywnych zmian . Dzięki kampanii informacyjnej zwiększono dostęp do informacji nt. przemocy i oferty wsparcia dla mieszkańców gminy Bytów.

Analiza budżetu

Zespół Interdyscyplinarny w 2018 r. realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dysponował łącznie kwotą: **47.379,41, z tego:**

- z dotacji celowej - 26.382,26 zł (całość w ramach projektu)
- ze środków budżetu gminy - 20.997,15 zł (z tego: 12.670,00 zł w ramach projektu)

Struktura tego wydatku przedstawia się następująco :

a) wynagrodzenia i pochodne:	<u>14.797,66</u>
- 4010 wynagrodzenia osobowe – dotacje celowe	- 4.080,00
- 4110 składki na ubezpieczenie społeczne – dotacje celowe	- 712,38
- 4120 składki na Fundusz Pracy – dotacje celowe	- 85,28
- 4170 wynagrodzenia bezosobowe – dotacje celowe	- 3.200,00
- 4170 wynagrodzenia bezosobowe - budżet gminy	- 6.720,00
b) wydatki rzeczowe:	<u>32.581,75</u>
- 4210 zakup materiałów i wyposażenia – dotacje celowe	- 6.295,58
- 4210 zakup materiałów i wyposażenia - budżet gminy	- 2.760,00
- 4220 zakup środków żywności – dotacje celowe	- 2.698,82
- 4300 zakup usług – dotacje celowe	- 9.310,20
- 4300 zakup usług - budżet gminy	- 9.686,16
- 4360 opłaty z tyt. zakupu usług telekomunik. - budżet gminy	- 177,00
- 4700 szkolenia pracowników - budżet gminy	- 1.653,99

Podsumowanie

Działania realizowane w 2018 r. przez Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów zbieżne były z celami szczegółowymi Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bytów na lata 2016-2020. Stanowiły także odpowiedź na lokalne potrzeby, które zdiagnozowano m.in. w trakcie prowadzenia procedur „Niebieskie Karty”. Dzięki skoordynowanemu działaniu instytucji oraz wsparciu finansowemu zarówno Gminy Bytów, jak i Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oferta pomocowa Gminy Bytów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2018 była urozmaicona i adekwatna do potrzeb. Podjęto szereg działań, takich jak: działania edukacyjne, wspierające, poradnictwo pedagogiczne i psychologiczne oraz zwiększono dostęp do informacji nt. przemocy i oferty wsparcia dla mieszkańców gminy Bytów. Dofinansowanie ze środków rządowych w ramach projektu „Dasz radę! – wsparcie rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie” dało możliwość uzupełnienia działań realizowanych już w Gminie Bytów. Dzięki takiemu uzupełnieniu oferty pomocowej osoby doznające bądź zagrożone przemocą w rodzinie uzyskały profesjonalną pomoc w takim zakresie w jakim tego potrzebowały. Profesjonaliści uwzględnili indywidualne potrzeby w/w osób, co zwiększyło szanse na uzyskanie trwałych i konstruktywnych zmian w życiu całych

rodzin. Z dofinansowania skorzystali również przedstawiciele różnych służb przeciwdziałających przemocy w rodzinie. Działania objęte dofinansowaniem skierowane do przedstawicieli służb przeciwdziałających przemocy w rodzinie miały duży wpływ na podniesienie jakości pracy członków grup roboczych i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Członkowie grup roboczych zwiększyli swoją wiedzę w zakresie konstruktywnego i skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie a także w zakresie skutecznych sposobów motywowania klientów do wprowadzania i utrzymywania konstruktywnych zmian. Kampania medialna pozwoliła na poruszenie tematu przemocy wśród licznej grupy odbiorców, dzięki czemu zwiększyła się świadomość mieszkańców w w/w obszarze.

Zespół Interdyscyplinarny planuje od lutego 2019 roku kontynuację funkcjonowania otwartej grupy edukacyjno – wspierającej dla osób doznających przemocy w rodzinie, jako stałego elementu oferty pomocowej.

Wskazana jest kontynuacja działań szkoleniowych, w tym umożliwienie przedstawicielom służb doskonalenia kompetencji miękkich, m.in. umiejętności psychologicznych z zakresu komunikacji interpersonalnej, umiejętności motywowania do zmiany. Wskazane jest także aktualizowanie wiedzy z zakresu procedur interwencyjnych i przepisów prawnych. Powyższe zwiększy prawdopodobieństwo tego, że przedstawiciele służb zaangażowanych w prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” będą realizowali swoje obowiązki na wysokim poziomie, a osoby uwikłane w przemoc skorzystają z dostępnej w Gminie Bytów oferty pomocowej.